

Päästeamet
rescue@rescue.ee

25.01.2024 nr 14-12/468

Prangli saare päästeteenusest

Austatud peadirektor Margo Klaos

Püriasustusega väikesaarte seadus § 3 p 4 sätestab, et riigi ja kohalike omavalitsuste eesmärgiks püriasustusega väikesaarte haldamisel on esmatähtsate avalike teenuste kättesaadavuse tagamine.

Abi jõudmine Prangli saarele on aeganõudev ja ilmaoludest ning meretranspordi võimekusest sõltuv, mistõttu on vajalik tagada esmatähtsad teenused Prangli saarel paikselt. Päästeamet on Prangli saarel sõlminud päästetööde tegemise lepingu MTÜ-ga Prangli Saarte Selts (edaspidi ka päästeühing).

Viimis vald on päästetööde korraldamise eesmärgil lubanud päästeühingul aastaid tasuta kasutada Prangli saarel Estali tee 2 asuvat hoonet ja toetanud ühingu tegevust rahaliselt alates 2005. aastast. 2018. aastal eraldati ühingule valla poolt 50 000 eurot ning aastatel 2019 – 2021 62 000 eurot igal aastal.

2022. aastal lisandus Prangli saarele MTÜ Prangli Vabatahtlik Merepäästeühing (edaspidi ka merepäästeühing), millega Politsei- ja Piirivalveamet sõlmis 2023. aastal merepäästetööde lepingu. Viimsi vallavolikogu 13. juuni 2023 otsusega nr 35 otsustati anda Viimsi vallas, Idaotsa külas, Estali tee 2 kinnistu otsustuskorras ühiskasutusse MTÜ-le Prangli Saarte Selts ja MTÜ-le Prangli Vabatahtlik Merepäästeühing. Kinnistul asuva hoone suuremat ruumi pindalaga 100,3 m² kasutab päästeühing ja väiksemat ruumi pindalaga 64,1 m² merepäästeühing.

Viimsi vallavara valitsemise korra alusel peab vallavara kasutus olema õiguspärane. Viimsi vald saatis 28.08.2023 ühingutele hoone tasuta kasutusse andmise lepingu (edaspidi leping), mille merepäästeühing peagi allkirjastas, kuid mitme kuu möödudes oli päästeühingul leping jätkuvalt allkirjastamata. 21.12.2023 saadetud kirjas paluti ühingul hiljemalt 8.01.2024 leping allkirjastada, kuid päästeühing esitas 8.01.2024 vallale oma versiooni hoone kasutuslepingust, millega vald asus tegelema lootuses jõuda ühinguga lepingu osas kompromissile.

22.01.2024 saime teada, et ühing on hoonest ära viinud kogu riigi ja valla poolt tasuta saadud päästetehnika ja varustuse. Sealhulgas päästeauto, millele uue veepaagi ehitust ja paigaldust Päästeamet äsja toetas.

Päästeameti kaudu sai vald teada, et MTÜ Prangli Saarte Selts talveperioodil valmisolekut ei taga ja päästesündmustele ei reageeri, kuid planeerivad tegevusega jätkata kevadel. Vabatahtlike päästekomandode hooajaline töö on võimalik mandril, kuid siis tagavad päästesündmustele reageerimise läheduses baseeruvad päästekomandod. See on proportsionaalne, kui teenuse nõudlus on suvel suurem ja talvel väiksem, kuid Prangli saarel on ainult üks Päästeametiga lepingus olev ühing, mis on päästetegevuse mitmeks kuuks peatanud. Olukord Prangli saarel on Viimsi valla jaoks ärev. Päästeteenuse katkemine mõjutab saarel inimeste turvatunnet ning tagatud ei ole Prangli saare elanike vara kaitse. Paraku esineb olukordi, kus päästesündmus peadib hukkunutega ja Prangli saarel on hetkel kõrgendatud oht sellise stsenaariumi tekkeks.

Siseministerium rõhutab, et ohuolukordade teket tuleb hinnata varakult. Antud ohuolukord vajab kiiret ja otsustavat lahendust ning selleks esitame ettepaneku, et Päästeamet lõpetab koostöölepingu MTÜ-ga Prangli Saarte Selts ja sõlmib päästetööde lepingu MTÜ-ga Prangli Vabatahtlik Merepäästeühing.

Antud küsimust oleme arutanud Päästeameti ja merepäästeühingu esindajaga ning viimane on nõus Prangli saarel päästetöid tegema, kui selleks tagatakse varustus ja tehnika. Eeldused selleks on soodsad, kuna merepäästeühingus on mitmed endised MTÜ Prangli Saarte Selts liikmed, kes on läbinud vabatahtliku päästja koolituse.

Viimsi vald ei poolda edasist koostööd MTÜ-ga Prangli Saarte Selts, kuna ühing ei ole näidanud ennast usaldusväärse koostööpartnerina. Toome välja, et Politsei- ja Piirivalveamet lõpetas 2022. aastal usalduse puudumise tõttu MTÜ-ga Prangli Saarte Selts merepäästetööde lepingu.

Vaatamata valla toetustele on päästeühingu võimekuse areng olnud pettumust valmistav. 15.11.2023 seisuga oli Päästeameti poolt finantseeritav tuletõrjeauto veepaagi remont jätkuvalt töös, samas antud sõiduki veepaagi valmistamise kulu esines juba seltsi poolt vallale esitatud 2021. aasta toetuse kasutamise aruandes. Tegelikult töid ei tehtud ja seetõttu nõuti valla poolt toetussumma tagasi. Valmisoleku planeerimiseks vajalike ühingu liikmete arv on kiiresti langenud, mistõttu on tekkinud kahtlused päästeühingu tegevuse tulemuslikkuse osas. Sellest tulenevalt ei ole Viimsi vallal usaldust ja usku seltsi võimekusse osutada vabatahtlikkuse alusel Prangli saarel efektiivset päästeteenust.

Soovime, et päästeteenus jätkuaks Päästeameti, kohaliku omavalitsuse ja vabatahtlike päästjate vahelisel avatud ja kaasaval koostööl. Hea koostöö pretsedent on loodud Politsei- ja Piirivalveametiga, kes võõrandas 2023. aastal vallale merepäästekaatri M-40 ja vald andis selle tasuta kasutada MTÜ-le Prangli Vabatahtlik Merepäästeühing.

Koostöö arendamise vaates uurime, mida vald saaks omalt poolt teha, et suunata MTÜ-d Prangli Vabatahtlik Merepäästeühing koostööle Päästeametiga ja mis oleks näiteks varustusest minimaalselt vajalik, et ühing saaks planeerida valmisolekut ja reageerida päästesündmustele.

Palume tagasisidet, millal tagab Päästeamet Prangli saarel valmisoleku päästesündmustele reageerimiseks ning millised tegevused on selleks plaanis.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Illar Lemetti
vallavanem

Lisa: Vara tasuta kasutusse andmise leping 2-10.1/437

Raul Ilisson
6028708 raul.ilisson@viimsivv.ee